

Paweł Lewandowski

V OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA „KODEKS PRAWA KANONICZNEGO W BADANIACH MŁODYCH NAUKOWCÓW”

LUBLIN, 4 CZERWCA 2016 ROKU

Dnia 4 czerwca 2016 r. w Centrum Transferu Wiedzy Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II odbyła się V Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Kodeks Prawa Kanonicznego w badaniach młodych naukowców” pod patronatem honorowym Jego Ekscelencji Biskupa Artura Mizińskiego, Sekretarza Generalnego Konferencji Episkopatu Polski. Została zorganizowana przez Katedrę Kościelnego Prawa Publicznego i Konstytucyjnego KUL; Komisję Prawniczą Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Lublinie; Wydział Nauk Prawnych Towarzystwa Naukowego KUL; Stowarzyszenie Kanonistów Polskich oraz Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół Wydziału Prawa KUL.

Otwarcia Konferencji dokonali: ks. dr hab. Mirosław Sitarz, prof. KUL – kierownik Katedry Kościelnego Prawa Publicznego i Konstytucyjnego KUL, przewodniczący SAWP; prof. dr hab. Jan Gliński – wiceprezes Oddziału PAN w Lublinie; ks. prof. dr hab. Józef Krukowski – prezes SKP; ks. prof. dr hab. Augustyn Eckmann – prezes TN KUL; a także ks. dr hab. Piotr Stanisław, prof. KUL – dziekan Wydziału Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji KUL.

Po modlitwie w intencji rozpoczynającej się konferencji naukowej, ks. prof. Sitarz wyraził radość, iż konferencja „Kodeks Prawa Kanonicz-

KS. MGR LIC. PAWEŁ LEWANDOWSKI – doktorant w Katedrze Kościelnego Prawa Publicznego i Konstytucyjnego, Instytut Prawa Kanonicznego, Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, Al. Racławickie 14, 20-950 Lublin; e-mail: ks.lewandowski@gmail.com

Information about Author: Rev. PAWEŁ LEWANDOWSKI, J.C.L. – Ph.D. student at Department of Public and Constitutional Church Law, Institute of Canon Law, Faculty of Law, Canon Law and Administration at the John Paul II Catholic University of Lublin, Al. Racławickie 14, 20-950 Lublin, Poland; e-mail: ks.lewandowski@gmail.com

nego w badaniach młodych naukowców” cieszy się niesłabnącym zainteresowaniem. Podczas dotychczasowych 4 konferencji referaty wygłosiło już 139 prelegentów z Polski, Włoch, Słowacji, Czech, Litwy i Ukrainy. Na obecną V Konferencję, ze zgłoszonych początkowo ponad 60 referatów, zakwalifikowano 46 z 11 ośrodków naukowych: Papieskiego Uniwersytetu Laterańskiego, Papieskiego Uniwersytetu Gregoriańskiego, Instytutu Teologicznego im. Św. Józefa Bilczewskiego we Lwowie, Uniwersytetu Witolda Wielkiego w Kownie, Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Uniwersytetu Łódzkiego, Papieskiego Wydziału Teologicznego w Warszawie, Wyższej Szkoły Zarządzania i Administracji w Zamościu oraz KUL. Następnie prof. Sitarz powitał wszystkich uczestników Konferencji: profesorów, starszych i młodszych pracowników naukowych, prowadzących poszczególne sesje, studentów WPPKiA KUL, a przede wszystkim samych prelegentów – doktorów i doktorantów. Podziękował prof. J. Glińskiemu za stałą życzliwość i pomoc w uzyskaniu dofinansowania Konferencji oraz ks. prof. A. Eckmannowi za to, że TN KUL publikuje głoszone referaty w periodyku „Kościół i Prawo” oraz serii *Kodeks Prawa Kanonicznego w badaniach młodych naukowców*. Profesor podziękował również Komitetowi Organizacyjnemu Konferencji w składzie: mgr lic. Patrycja Kukulska, mgr lic. Andrzej Kukulski, ks. mgr lic. Paweł Lewandowski, dr Agnieszka Romanko, dr Anna Słowikowska oraz mgr lic. Paweł Zając. Prosząc o przestrzeganie programu, życzył prelegentom i słuchaczom udanej Konferencji.

Prof. J. Gliński wyraził wdzięczność za zaproszenie na V Ogólnopolską Konferencję Naukową „Kodeks Prawa Kanonicznego w badaniach młodych naukowców”. Poinformował, że Konferencja została dofinansowana przez jedną z 18 Komisji działających przy Oddziale PAN w Lublinie. Podziękował prof. Krukowskiemu i prof. Sitarzowi za czynny udział w inicjatywach podejmowanych przez lubelski Oddział PAN. Wszystkim młodym kanonistom życzył dobrych obrad oraz osiągnięć naukowych.

Następnie przemówił ks. prof. J. Krukowski. Przywołał wydarzenie, które utkwilo mu głęboko w pamięci. W czasie jednej z konferencji międzynarodowych w Rzymie miał okazję rozmowy z Janem Paw-

łem II. Papież zapytał Profesora: „Co słyhać w Lublinie? Co słyhać na KUL?” Ks. Krukowski odpowiedział: „Ojcie Świąty, mamy już na KUL wydział prawa w pełnym wymiarze”. Na co Papież zapytał: „A cóż to znaczy w pełnym wymiarze?”. Profesor odpowiedział: „To znaczy, że na naszym Wydziale mamy nie tylko prawo kanoniczne, ale także prawo świeckie, tak jak jest to na innych wydziałach prawa”. Jan Paweł II zapytał w końcu: „To czym będzie się różnił Wasz Wydział od innych wydziałów”. Ks. Krukowski odpowiedział: „Ukierunkowaniem aksjologicznym”. Papież zadumał się i skonkludował: „Oby Wam to się udało, oby Wam to się udało”. Następnie Profesor odwołał się do definicji prawa św. Tomasza z Akwinu. Apelowal, by stanowiąc prawo – niezależnie czy w Państwie czy w Kościele – troszczyć się o to, aby było rozumną regułą postępowania daną dla dobra wspólnego. W prawie kanonicznym zaś w sposób szczególny ukierunkowaną na osiągnięcie celu ludzkiego życia – zbawienia wiecznego. Prof. Krukowski przypomniał także, że prawo stanowione przez ludzi nigdy nie jest doskonałe, stąd potrzeba Konferencji, w czasie której zostanie postawionych wiele postulatów nie tylko *de lege lata*, ale przede wszystkim *de lege ferenda*. Profesor, nawiązując do słów Papieża, zakończył życzeniem: „Oby Wam się ta Konferencja udało”.

Ks. prof. A. Eckmann, nawiązując do niemieckiego powiedzenia, iż punktualność jest królewską grzecznością, podziękował za rozpoczęcie Konferencji bez opóźnienia. Gratulował prof. Sitarzowi umiejętności gromadzenia wokół tak ważnych idei wielu młodych ludzi, od których zależy przyszłość Kościoła. Wyraził zainteresowanie bardzo bogatym programem Konferencji zawierającym odważne i potrzebne tematy. Wszystkim życzył: *Quidquid agis, prudenter agas et respice finem!*

Jako ostatni głos zabrał ks. prof. P. Stanisław, który stwierdził, że uczestniczenie w Konferencji „Kodeks Prawa Kanonicznego w badaniach młodych naukowców” daje wielką satysfakcję – poprzez takie wydarzenia naukowe wypełniane są bowiem dwa najważniejsze cele uniwersytetu: kształcenie i uprawianie nauki. Dziekan WPPKiA KUL zauważył także, że to bardzo dobra okazja dla wszystkich do ciągłego uczenia się pokory i zaangażowania względem nauki. W jego opinii, cała aktywność akademicka nie powinna ograniczać się jedynie do prostej deskrypcji rzeczywistości, ale przede wszystkim powinna podejmować dogłębne poszukiwania – w duchu katolickim – prawdziwej

harmonii między tym, co nazywamy „wiarą” a tym, co nazywamy „nauką”. Prof. Stanisław odwołał się także do myśli z kazania wygłoszonego przez Jego Ekszelencję Biskupa Andrzeja Jeża w czasie Mszy Świętej celebrowanej w Kościele Akademickim KUL z racji święta patronalnego naszej *Alma Mater*, iż rolą nauki nie jest „dreptanie” za oficjalną doktryną Kościoła, ale stawanie się – w dobrym tego słowa znaczeniu – awangardą. Ma zatem w wierności, ale i odwadzie, odpowiadać na pytania: co to znaczy odczytywać znaki czasu; co to znaczy urealniać *in concreto* naukę katolicką w rzeczywistości, w której żyjemy. Zdaniem Księdza Dziekana, bogaty program Konferencji daje wielkie szanse i nadzieje, aby powyższe zadania zrealizować. Wyrażając wdzięczność prof. Sitarzowi za zorganizowanie kolejnej już Konferencji, życzył wszystkim uczestnikom owocnych obrad.

V Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Kodeks Prawa Kanonicznego w badaniach młodych naukowców” składała się z 13 sesji: 1 wspólnej i 12 odbywających się równolegle. Po każdej sesji miała miejsce ożywiona dyskusja.

Pierwszej sesji przewodniczył prof. Krukowski (PAN), prelegentami zaś byli: ks. mgr lic. Alexander José Márquez z Wenezueli (Papieski Uniwersytet Laterański) – „Il diritto all’educazione cattolica alla luce del documento della V Conferenza Episcopale Latinoamericana *Aparecida*” oraz ks. dr Marcin Kołodziej (UPJPII) – „Urząd wikariusza parafialnego. Współpraca i autonomia w posługiwaniu duszpasterskim”.

Sesji II A przewodniczył ks. dr hab. Krzysztof Burczak, prof. KUL. Jej prelegentami byli: mgr lic. Żaneta Budniaczyńska (UKSW) – „Dowody w postępowaniu o stwierdzenie nieważności małżeństwa i postępowaniu o rozwód”; ks. dr Wojciech Witkowski SDB (KUL) – „Prawno-procesowe ograniczenia w gromadzeniu dowodów w sprawach o nieważność małżeństwa”; mgr lic. Katarzyna Komoniewska (UKSW) – „Rola pełnomocnika w procesie o nieważność małżeństwa w prawie kanonicznym i polskim prawie cywilnym” oraz ks. mgr lic. Marek Paszkowski (Metropolitalny Sąd Archidiecezji Warmińskiej) – „Opinia biegłego w procesie o nieważność małżeństwa a pewność moralna sędziego”.

Ks. dr hab. Krzysztof Mikołajczuk (KUL) przewodniczył sesji II B, w czasie której referaty zaprezentowali: mgr lic. Michał Aniszewski

(UKSW) – „Kara wydalenia ze stanu duchownego”; dr Krystyna Ziółkowska (UWM w Olsztynie) – „Prawa i obowiązki nauczycieli religii w szkole publicznej w Polsce”; mgr lic. Anna Darnowska (UKSW) – „Odpowiedzialność za przestępstwo w kanonicznym i polskim prawie karnym” oraz ks. dr Krzysztof Białowas (Papieski Uniwersytet Gregoriański) – „Zadania postulatora w procesie beatyfikacyjnym w diecezji”.

Sesji II C przewodniczył ks. dr hab. Grzegorz Wojciechowski (KUL). Referaty przedstawili: mgr Grzegorz Ćwikliński (UWM w Olsztynie) – „Bezpłatna pomoc prawna w sądownictwie kościelnym”; dr Agnieszka Romanko (KUL) – „Reforma Kurii Rzymskiej przez papieża Franciszka dotycząca spraw ekonomicznych”; ks. mgr lic. Paweł Lewandowski (KUL) – „Troska biskupa diecezjalnego o godziwe utrzymanie duchownych” oraz ks. dr Paweł Kaleta (KUL) – „Wytyczne Stolicy Apostolskiej w sprawie zarządzania finansami w instytutach zakonnych”.

Ks. dr hab. Marek Saj, prof. UKSW przewodniczył sesji III A, w czasie której referaty wygłosili: dr Justyna Krzywkowska (UWM w Olsztynie) – „Poradnictwo w sprawach o nieważność małżeństwa – uregulowania prawne i praktyka”; mgr lic. Agnieszka Freliszka (UKSW) – „Proces skrócony według motu proprio *Mitis Iudex Dominus Iesus*”; mgr lic. Igor Kilanowski (UKSW) – „Właściwość sądu przy orzekaniu o nieważność małżeństwa” oraz ks. mgr lic. Virginijus Veprauskas (Uniwersytet Witolda Wielkiego w Kownie) – „Wpływ migracji zarobkowej na trwałość małżeństwa i rodziny”.

Sesji III B przewodniczył ks. dr hab. Mieczysław Różański, prof. UWM. W jej trakcie referaty przedstawili: mgr lic. Patrycja Kukulska (KUL) – „Cel wizyty *ad limina Apostolorum*”; mgr lic. Andrzej Kukulski (KUL) – „Przyczyny rezygnacji z urzędu biskupa”; ks. mgr Radosław Wnuk (KUL) – „Prowizja kanoniczna na urząd proboszcza” oraz mgr lic. Maria Uryć (KUL) – „Biskup jako szafarz Słowa Bożego według Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1983 roku”.

Ks. dr hab. Stanisław Dubiel, prof. KUL przewodniczył sesji III C, której prelegentami byli: o. dr Stanisław Kawa OFMConv (Instytut Teologiczny im. Św. Józefa Bilczewskiego we Lwowie) – „Kościół Matki Bożej Gromnicznej we Lwowie – świątynia zaanektowana?”; ks. mgr lic. Mariusz Marszałek (UKSW) – „Stowarzyszenia publiczne wiernych dążące do uzyskania statusu instytutu zakonnego według obowiązujące-

go prawa kanonicznego”; mgr Małgorzata Turek (KUL) – „Prawa personalna w Kodeksie Prawa Kanonicznego z 1983 roku” oraz ks. dr Jacek Jaśkowski – „Kapłańskie translokaty a zasada *salus animarum super prema lex* (kan. 1752)”.

Po zakończeniu III sesji uczestnicy Konferencji udali się na obiad do *Mensa Academica* KUL.

Sesji IV A przewodniczył ks. dr hab. Józef Wroceński, prof. UKSW. Referaty przedstawili tutaj: ks. mgr lic. Andrzej Kumor (KUL) – „Podmiot sakramentu namaszczenia chorych”; mgr lic. Zuzanna Maj (UKSW) – „Udzielający chrztu w przypadku nieobecności lub przeszkody szafarza zwyczajnego albo w stanie konieczności” oraz dr Anna Słowikowska – „*Fetus abortivus* jako podmiot duchowych dóbr Kościoła”.

O. prof. dr hab. Wiesław Bar OFMConv (KUL) przewodniczył sesji IV B, w czasie której referaty wygłosili: ks. dr Adam Kaczor (KUL) – „Eklezjologiczne aspekty Kodeksu Jana Pawła II”; mgr lic. Bogumiła Olejnik (UKSW) – „Budowanie Ludu Bożego jako szczególny obowiązek małżonków chrześcijańskich (analiza kan. 226 § 1)” oraz ks. dr Piotr Wierzbicki (PWT w Warszawie) – „Udział wiernych świeckich w przygotowaniu kandydatów do święceń”.

Sesji IV C przewodniczył ks. dr hab. Ambroży Skorupa, prof. KUL. Referaty przedstawili: mgr lic. Agata Tarnacka (UKSW) – „Podstawa prawna opieki nad migrantami (kan. 213)”;

ks. mgr lic. Mariusz Sitko (KUL) – „Kompetencje Papieskiej Rady Migrantów i Podróżujących” oraz mgr lic. Natalia Grochowska (UKSW) – „Tajemnica spowiedzi w prawie kanonicznym”.

Ks. prof. M. Sitarz przewodniczył sesji V A, w czasie której wystąpili: mgr lic. Ewelina Milej (UKSW) – „Przywilej pawłowy według Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1983 roku” oraz mgr lic. Paulina Szablińska (UKSW) – „Przywilej piotrowy w kanonicznym porządku prawnym”.

Sesji V B przewodniczył ks. prof. A. Skorupa. W jej trakcie referaty przedstawili: mgr lic. Marta Olkowicz (UKSW) – „Aspekty ekumeniczne w Kodeksie Prawa Kanonicznego z 1983 roku”; ks. mgr lic. Tomasz Poterała MSC (UKSW) – „Konkordat między Stolicą Apostolską i Republiką Słowacką” oraz ks. mgr lic. Arkadiusz Rogalski (KUL) – „Urzeczy-

wistnianie się Kościoła w małżeństwie i rodzinie na podstawie Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1983 roku”.

Sesji V C przewodniczył ks. dr hab. Leszek Adamowicz, prof. KUL. Referaty przedstawili: mgr lic. Natalia Smolińska (UKSW) – „Celibat osób duchownych jako przeszkoda do zawarcia małżeństwa”; dr Ryszard Pankiewicz (WSZiA w Zamościu) – „*Votum separatum* w prawie kanonicznym i prawie polskim” oraz mgr lic. Magdalena Staworko (KUL) – „Kremacja w Kodeksie Prawa Kanonicznego z 1983 roku”.

Zamknięcia konferencji dokonali: ks. prof. L. Adamowicz – dyrektor Instytutu Prawa Kanonicznego KUL oraz ks. prof. M. Sitarz. Prof. Adamowicz pogratulował prof. Sitarzowi organizacji kolejnej Konferencji „Kodeks Prawa Kanonicznego w badaniach młodych naukowców”. Podziękował Komitetowi Organizacyjnemu oraz tym wszystkim, którzy przygotowali i wygłosili referaty. Zauważył, że tego rodzaju wydarzenia naukowe stanowią bardzo dobre miejsce integracji środowisk zajmujących się prawem kanonicznym. Prof. Sitarz podziękował Panu Bogu i ludziom za V Ogólnopolską Konferencję Naukową. W czasie dotychczasowych 5 konferencji referaty wygłosiło już 183 doktorantów i doktorów. Znacząca część została opublikowana lub jest w trakcie procedury recenzji. Profesor zaapelował także, aby do Organizatorów Konferencji „Kodeks Prawa Kanonicznego w badaniach młodych naukowców” przysyłać referaty dobrze dopracowane pod kierunkiem promotora oraz kierownika katedry. Zaprosił również na kolejną Konferencję, która – zgodnie z tradycją – odbędzie się w pierwszą sobotę czerwca 2017 r.